

Vec C-607/21

**Zhrnutie návrhu na začatie prejudiciálneho konania podľa článku 98 ods. 1
Rokovacieho poriadku Súdneho dvora**

Dátum podania:

30. september 2021

Vnútroštátny súd:

Conseil d'État

Dátum rozhodnutia vnútroštátneho súdu:

14. september 2021

Žalobkyňa:

XXX

Žalovaný:

État belge

PRACOVNÝ DOKUMENT

1. Predmet konania a skutkové okolnosti sporu:

- 1 Žalobkyňa, marocká štátna príslušníčka, 25. júla 2011 vstúpila na územie Belgického kráľovstva.
- 2 Dňa 21. septembra 2011 podala žiadosť o povolenie na pobyt ako predok belgického štátneho príslušníka (jej syna).
- 3 Jej žiadosť bola 21. októbra 2011 zamietnutá z dôvodu, že predkom belgických štátnych príslušníkov zákon už nepriznáva právo na zlúčenie rodiny.
- 4 Žalobkyňa 26. júna 2015 podala novú žiadosť o povolenie na pobyt ako rodinný príslušník občana Európskej únie, a sice pani N. E.K., holandskej štátnej príslušníčky, ktorá podala vyhlásenie o spoločnom bývaní so synom žalobkyne, ktoré bolo 11. februára 2005 doručené matrikárovi v Anderlechte (Belgicko).
- 5 Dňa 28. septembra 2015 bola žiadosť žalobkyne zamietnutá.
- 6 Dňa 14. apríla 2016 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko) zamietla jej žalobu.
- 7 Žalobkyňa 9. novembra 2017 podala novú žiadosť o povolenie na pobyt podľa článku 40a loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (zákon z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhostovaní cudzincov) ako rodinný príslušník občana Únie, a sice pani N. E.K.
- 8 Dňa 2. mája 2018 bola jej žiadosť zamietnutá predovšetkým z dôvodu, že dokumenty predložené ako dôkaz jej nemajetnosti (najmä marocký informačný dokument daňového kontrolóra a marocké potvrdenie o nemajetnosti z roku 2011) a ako dôkaz o finančnej pomoci od domácnosti (tvorenej jej synom a pani N. E.K.), o ktorej uviedla, že sa k nej chce pripojiť (dôkazy o zaslaní finančných prostriedkov z rokov 2010 a 2011), sú príliš starého dáta na preukázanie skutočnosti, že pred podaním žiadosti o zlúčenie rodiny bola v krajine pôvodu závislou osobou. Okrem toho v nákupných dokladoch, potvrdenke o predaji, upomienkach na zaplatenie faktúr a potvrdení o cestovnom poistení od Maroc Assistance Internationale nie je nič, čo by preukazovalo, že tieto náklady zaplatila práve domácnosť, ku ktorej sa podľa jej vyhlásenia chce pripojiť.
- 9 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) rozsudkom z 30. augusta 2019 zamietla žalobu žalobkyne. V prvom rade pripomenula, že Súdny dvor v rozsudku z 9. januára 2007, Jia (C-1/05, EU:C:2007:1), vydanom v súvislosti so smernicou Rady 73/148/EHS z 21. mája 1973 o zrušení obmedzenia pohybu a pobytu v rámci spoločenstva pre štátnych príslušníkov členských štátov so zreteľom na usadenie sa a poskytovanie služieb, rozhodol, že

„... pod slovným spojením ‚ktorí sú na nich závislí‘ sa chápe skutočnosť, že člen rodiny štátneho príslušníka Spoločenstva usadeného v inom členskom štáte v zmysle článku 43 ES vyžaduje hmotnú podporu od tohto štátneho príslušníka alebo od jeho manžela preto, aby uspokojoval svoje základné potreby v štáte pôvodu alebo príchodu tohto člena rodiny v čase, keď podáva žiadosť o začlenenie sa do rodiny zmienených štátnych príslušníkov“. Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) v prejednávanej veci rozhodla, že podmienku „[aby boli] na nich závislí“ stanovenú v článku 40a zákona z 15. decembra 1980 je teda potrebné chápať so zreteľom na uvedený rozsudok tak, že odkazuje na skutočnosť, že žiadateľka bola pred príchodom do Belgicka v krajine pôvodu závislou osobou. Z toho tiež vyplýva, že na to, aby bola žiadateľka považovaná za závislú od rodinného príslušníka, o ktorom vyhlasuje, že sa chce k nemu pripojiť, nestačí, aby mal tento rodinný príslušník dostatočné zdroje alebo aby s ním žiadateľka spoločne bývala, ale je tiež potrebné, aby žiadateľka preukázala, že hmotná podpora garanta, s ktorým sa chce zlúčiť, bola pre ňu v čase podania žiadosti nevyhnutná.

- 10 Žalobkyňa návrhom z 3. októbra 2019 podala na Conseil d'État žalobu o zrušenie posledného uvedeného rozsudku.

2. Relevantné ustanovenia:

A. *Právo Únie*

Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS

- 11 Článok 2 stanovuje:

„Vymedzenie pojmov

Na účely tejto smernice:

...

2. ‚Rodinný príslušník‘ znamená:

- a) manželský partner;
- b) partner, s ktorým občan Únie uzavrel registrované partnerstvo na základe legislatívy členského štátu, ak legislatíva hostiteľského členského štátu považuje registrované partnerstvá za rovnocenné s manželstvom, a v súlade s podmienkami stanovenými v príslušnej legislatíve hostiteľského členského štátu;

- c) ...
- d) závislí priami príbuzní po vzostupnej línii a takéto osoby manželského partnera alebo partnera, ako je definovaný v bode b); ...“

B. Belgické právo

Loi du 15 décembre 1980 sur l'accès au territoire, le séjour, l'établissement et l'éloignement des étrangers (zákon z 15. decembra 1980 o vstupe na územie, pobyte, usadení sa a vyhostovaní cudzincov)

12 Článok 40a stanovuje:

„...“

Ods. 2. Za rodinných príslušníkov občana Únie sa považujú:

...

4) príbuzní vo vzostupnej línii a príbuzní vo vzostupnej línii manželského partnera alebo partnera uvedeného v bodoch 1 alebo 2, ktorí sú od nich závislí, ktorí ich sprevádzajú alebo sa k nim pripájajú; ...“

3. Stanoviská účastníkov konania:

A. Žalobkyňa

13 Žalobkyňa uvádza, že Súdny dvor objasnil pojem „závislá osoba“ vo viacerých rozsudkoch. Pre zahrnutie pod tento pojem sa vyžaduje existencia skutočnej závislosti, ktorú charakterizuje okolnosť, že hmotnú podporu rodinného príslušníka zabezpečuje občan Únie, ktorý využil slobodu pohybu, alebo jeho manželský partner. Okrem toho potreba hmotnej podpory musí existovať v štáte pôvodu alebo štáte posledného pobytu daného predka v čase, keď žiada o pripojenie sa k občanovi Únie. Táto judikatúra bola vydaná v prípadoch, keď sa čas podania žiadosti o povolenie na pobyt prakticky zhodoval s časom opustenia krajiny pôvodu. V prejednávanej veci žalobkyňa uvádza, že v roku 2011 opustila krajinu pôvodu a o niekoľko dní neskôr podala prvú žiadosť o povolenie na pobyt na základe svojho postavenia príbuzného vo vzostupnej línii belgického štátneho príslušníka. Následne v rokoch 2015 a 2017 podala ďalšie žiadosti. Tvrdí, že na zabezpečenie potrebného účinku práva na voľný pohyb a v rozsahu, v akom sa závislosť osoby musí posudzovať v štáte pôvodu, je potrebné zohľadniť dôkazy materiálnej závislosti v krajine pôvodu v čase podania žiadosti bez toho, aby uplynutie mohlo ovplyvniť kvalitu týchto dôkazov. Domnieva sa, že napadnutým rozsudkom, ktorým sa rozhodlo inak, sa porušil článok 40a ods. 2 bod 4 zákona z 15. decembra 1980, a najmä článok 2 ods. 2 písm. d) smernice 2004/38, a že by sa prinajmenšom mali položiť Súdnemu dvoru prejudiciálne otázky.

B. Žalovaný

- 14 Žalovaný tvrdí, že žalobný dôvod je neprípustný v rozsahu, v akom je založený na porušení smernice 2004/38, a v rozsahu, v akom žalobkyňa vyzýva Conseil d'État (Štátna rada), aby skutočne posúdila dôkaznú hodnotu predložených dokumentov. Na základe toho vyvodzuje, že navrhované prejudiciálne otázky sú pre vyriešenie sporu irelevantné.

4. Posúdenie Conseil d'État (Štátna rada)

- 15 Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory) zamietla žalobu žalobkyne z dôvodu, že pojem „závislý“ musí byť v súlade s judikatúrou Súdneho dvora preskúmaný s prihliadnutím na situáciu, ktorá v krajine pôvodu existovala v čase podania žiadosti o povolenie na pobyt, a že dokumenty predložené žalobkyňou sa týkajú jej situácie v roku 2011, a nie jej situácie v roku 2017, čo je dátum podania predmetnej žiadosti.

- 16 Súdny dvor v rozsudku z 12. decembra 2019, *Bevándorlási és Menekültügyi Hivatal (Zlúčenie rodiny – sestra utečenca)*, C-519/18, EU:C:2019:1070, vydanom v súvislosti so smernicou Rady 2003/86/ES z 22. septembra 2003 o práve na zlúčenie rodiny, v ktorom však výslovne odkazuje na už podaný výklad „podmienky, podľa ktorej rodinný príslušník musí byť závislý od garanta, v rámci smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38“, uviedol:

„47 ...postavenie rodinného príslušníka, ktorý je závislý od občana Únie, držiteľa práva na pobyt, predpokladá, že je preukázaná existencia skutočnej závislosti. Táto závislosť vychádza zo skutkovej situácie, ktorá sa vyznačuje okolnosťou, že hmotná podpora rodinného príslušníka je zabezpečovaná držiteľom práva na pobyt (rozsudky z 19. októbra 2004, *Zhu a Chen*, C-200/02, EU:C:2004:639, bod 43; z 8. novembra 2012, *lida*, C-40/11, EU:C:2012:691, bod 55; zo 16. januára 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, body 20 a 21, a z 13. septembra 2016, *Rendon Marin*, C-165/14, EU:C:2016:675, bod 50).

48 Na účely určenia existencie takejto závislosti musí hostiteľský členský štát posúdiť, či rodinný príslušník vzhľadom na svoje ekonomické a sociálne podmienky nie je schopný zabezpečiť svoje základné potreby. Potreba hmotnej podpory musí existovať v štáte pôvodu alebo štáte posledného pobytu rodinného príslušníka v čase, keď žiada o pripojenie sa k občanovi Únie (pozri v tomto zmysle rozsudky z 9. januára 2007, *Jia*, C-1/05, EU:C:2007:1, bod 37, ako aj zo 16. januára 2014, *Reyes*, C-423/12, EU:C:2014:16, body 22 a 30).“

- 17 Conseil d'État (Štátna rada) sa domnieva, že ak sa štátny príslušník tretej krajiny, ktorý chce dosiahnuť zlúčenie rodiny, veľa rokov nachádzal na území, kde je usadený občan Únie, ku ktorému chce získať povolenie pripojiť sa, a už podal žiadosti o zlúčenie, bezúspešne rovnako ako v prejednávanej veci, výklad Súdneho dvora neumožňuje určiť, či sa má požiadavka závislosti posúdiť s prihliadnutím na situáciu, ktorá existovala dávno predtým, než nastala situácia,

v akej bola podaná žiadosť, alebo či ju treba nevyhnutne posúdiť so zreteľom na situáciu, ktorá existovala v čase podania predmetnej žiadosti.

5. Prejudiciálne otázky:

18 Súdnemu dvoru Európskej únie sa predkladá návrh na začatie prejudiciálneho konania o týchto otázkach:

„1. Má sa v rámci posúdenia pojmu závislá osoba v zmysle článku 2 bodu 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, zohľadniť situácia žiadateľa, ktorý sa už nachádza na území štátu, v ktorom je usadený garant, s ktorým sa chce zlúčiť?“

2. V prípade kladnej odpovede na prvú otázku, má sa zaviesť rozdielne zaobchádzanie so žiadateľom, ktorý sa legálne nachádza na území tohto štátu, v porovnaní so žiadateľom, ktorý sa tam nachádza nelegálne?

3. Má sa článok 2 bod 2 písm. d) smernice Európskeho parlamentu a Rady 2004/38/ES z 29. apríla 2004 o práve občanov Únie a ich rodinných príslušníkov voľne sa pohybovať a zdržiavať sa v rámci územia členských štátov, ktorá mení a dopĺňa nariadenie (EHS) č. 1612/68 a ruší smernice 64/221/EHS, 68/360/EHS, 72/194/EHS, 73/148/EHS, 75/34/EHS, 75/35/EHS, 90/364/EHS, 90/365/EHS a 93/96/EHS, vykladať v tom zmysle, že na to, aby sa priamy príbuzný po vzostupnej línii mohol považovať za závislého, a teda spadajúceho pod pojem „rodinný príslušník“ v zmysle tohto ustanovenia, môže sa odvolávať na situáciu skutočnej materiálnej závislosti v krajine pôvodu preukázanú dokumentmi, ktoré však v čase podania žiadosti o pobytový preukaz ako rodinného príslušníka európskeho občana boli už niekoľko rokov staré, s odôvodnením, že opustenie krajiny pôvodu a podanie žiadosti o povolenie na pobyt v hostiteľskom členskom štáte nie sú časovo súbežné?

4. V prípade zápornej odpovede na tretiu otázku, aké sú kritériá na posúdenie situácie materiálnej závislosti žiadateľa, ktorý žiada o pripojenie sa k európskemu občanovi alebo jeho manželskému partnerovi ako priamy príbuzný po vzostupnej línii, pričom nemohol získať povolenie na pobyt na základe žiadosti podanej ihneď po opustení krajiny pôvodu?“